

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ CAO THƯỢNG

**DẠY HỌC CHỦ ĐỀ “HỆ THỨC VI-ÉT VÀ ỨNG DỤNG”
NHẪM RÈN LUYỆN KĨ NĂNG TỰ HỌC
CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Thái Nguyên - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ CAO THƯỢNG

DẠY HỌC CHỦ ĐỀ “HỆ THỨC VI-ÉT VÀ ỨNG DỤNG”
NHẪM RÈN LUYỆN KĨ NĂNG TỰ HỌC
CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ

Ngành: Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Toán
Mã số: 8.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Phạm Đức Quang

Thái Nguyên - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, dưới sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS. Phạm Đức Quang, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2019

Tác giả luận văn

Vũ Cao Thượng

LỜI CẢM ƠN

Để có thể hoàn thành đề tài luận văn thạc sĩ một cách hoàn chỉnh, bên cạnh sự cố gắng nỗ lực của bản thân còn có sự hướng dẫn nhiệt tình của quý Thầy cô, cũng như sự động viên ủng hộ của gia đình và bạn bè trong suốt thời gian học tập nghiên cứu và thực hiện luận văn thạc sĩ.

Em xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn đến PGS.TS. Phạm Đức Quang, người đã hết lòng giúp đỡ và tạo điều kiện tốt nhất cho em hoàn thành luận văn này.

Em xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn đến Ban giám hiệu cùng toàn thể quý Thầy cô trong khoa Toán, Bộ phận sau đại học - Phòng đào tạo - trường Đại học Sư Phạm - Đại học Thái Nguyên đã tận tình truyền đạt những kiến thức quý báu cũng như tạo mọi điều kiện thuận lợi nhất cho em trong suốt quá trình học tập nghiên cứu và cho đến khi thực hiện đề tài luận văn.

Cuối cùng, em xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè và các anh chị đồng nghiệp đã luôn khích lệ, động viên và giúp đỡ em trong quá trình học tập và nghiên cứu khoa học.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2019

Tác giả

Vũ Cao Thượng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vi
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
3. Khách thể, đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Phương pháp nghiên cứu	3
5. Giải thuyết khoa học	4
6. Những đóng góp mới.....	4
7. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN.....	5
1.1. Một số vấn đề chung về tự học	5
1.1.1. Vai trò của tự học và một số nghiên cứu về tự học	5
1.1.2. Quan niệm về tự học và đặc trưng cơ bản của tự học.....	12
1.2. Kỹ năng và kĩ năng tự học	15
1.2.1. Kỹ năng.....	15
1.2.2. Kỹ năng tự học.....	17
1.2.3. Cấu trúc và thành phần của KNTH.....	17
1.2.4. HĐ tự học môn Toán của học sinh THCS.....	20
1.3. Thực trạng dạy học chủ đề “Hệ thức Vi-ét và ứng dụng” ở trường THCS	25
1.3.1. Cơ hội rèn KNTH cho HS qua chủ đề “Hệ thức Vi-ét và ứng dụng”	25
1.3.2. Tình hình dạy tự học chủ đề “Hệ thức Vi ét và ứng dụng” ở trường THCS	30
1.3.3. Một số KNTH chủ đề “Hệ thức Vi ét và ứng dụng” cần rèn luyện cho HS.....	31
1.4. Kết luận chương 1.....	32
Chương 2: MỘT SỐ BIỆN PHÁP DẠY HỌC CHỦ ĐỀ “HỆ THỨC VI-ÉT VÀ ỨNG DỤNG” NHẪM TĂNG CƯỜNG RÈN LUYỆN KĨ NĂNG TỰ HỌC CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ	34

2.1. Định hướng và căn cứ xây dựng các biện pháp dạy học	34
2.2. Một số biện pháp dạy học chủ đề “Hệ thức Vi-ét và ứng dụng” nhằm rèn luyện KNTH toán cho HS THCS	35
2.2.1. Biện pháp 1: GV gọi động cơ, tạo hứng thú tự học cho học sinh khi dạy học chủ đề “Hệ thức Vi-ét và ứng dụng”	35
2.2.2. Biện pháp 2: GV tập luyện cho học sinh những KNTH cụ thể đối với nội dung “Hệ thức Vi-ét và ứng dụng”	40
2.2.3. Biện pháp 3: GV tổ chức hướng dẫn học sinh tự kiểm tra đánh giá HĐ tự học và kết quả khi dạy học chủ đề “Hệ thức Vi-ét và ứng dụng”.	47
2.2.4. Biện pháp 4: Xây dựng dụng hệ thống bài tập phân bậc về hệ thức Vi-ét và ứng dụng để sử dụng cho HĐ tự học giải toán.	51
2.2.5. Biện pháp 5: Sử dụng hệ thống câu hỏi bài tập có phân bậc giúp HS tự học	74
2.2.6. Biện pháp 6: Sử dụng công nghệ thông tin hỗ trợ HĐ tự học “Hệ thức Vi-ét và ứng dụng”	80
2.3. Kết luận chương 2.....	84
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	86
3.1. Mục đích và nhiệm vụ thực nghiệm	86
3.1.1. Mục đích thực nghiệm	86
3.1.2. Nhiệm vụ thực nghiệm	86
3.2. Kế hoạch và đối tượng thực nghiệm.....	86
3.3. Nội dung thực nghiệm sư phạm.....	87
3.4. Kết quả thực nghiệm và đánh giá	95
3.4.1. Nội dung và cách thức kiểm tra đánh giá	95
3.4.2. Đánh giá định lượng	97
3.4.3. Nhận xét định tính.....	99
3.5. Kết luận chương 3.....	102
KẾT LUẬN.....	103
KHUYẾN NGHỊ	104
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105

DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Viết tắt	Viết đầy đủ
BP	Biện pháp
DH	Dạy học
ĐC	Đối chứng
ĐHSP	Đại học sư phạm
GV	Giáo viên
HĐ	Hoạt động
HS	Học sinh
KN	Kỹ năng
KNTH	Kỹ năng tự học
NL	Năng lực
NXB	Nhà xuất bản
PP	Phương pháp
PPDH	Phương pháp dạy học
PT	Phương trình
SGK	Sách giáo khoa
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TN	Thực nghiệm

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Lựa chọn câu hỏi bài tập tự học dành cho HS yếu.....	75
Bảng 2.2. Lựa chọn bài tập tự học dành cho HS trung bình.....	75
Bảng 2.3. Lựa chọn bài tập tự học dành cho HS khá giỏi	75
Bảng 3.1. Bảng phân bố tần số kết quả của bài kiểm tra 45 phút lớp thực nghiệm (TN) và lớp đối chứng (ĐC).....	98
Bảng 3.2. Bảng phân bố về tần suất điểm kiểm tra 45 phút	98
Bảng 3.3. Kết quả của nhóm 4 HS trước và sau TN.....	99

DANH MỤC CÁC HÌNH

Biểu đồ 3.1. Biểu đồ phân bố tần suất điểm bài kiểm tra 45 phút của lớp TN và lớp ĐC	99
--	----

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Ngày nay, nhân loại đang bước vào một nền văn minh trí tuệ, một nền kinh tế tri thức, một xã hội thông tin. Thế giới đang trong cuộc chạy đua về tốc độ trong phát triển kinh tế - xã hội. Bối cảnh đó đòi hỏi ở mỗi quốc gia nguồn nhân lực có trình độ cao. Vì vậy, người ta nói, muốn biết tương lai một dân tộc ra sao hãy nhìn vào hiện tại xem dân tộc đó đang làm giáo dục như thế nào?

Trong nền kinh tế tri thức, ưu thế không hoàn toàn lệ thuộc vào các yếu tố truyền thống như tài nguyên, đất đai, nhân công,... mà yếu tố có ý nghĩa quyết định là trí tuệ con người, là đội ngũ lao động chất lượng cao, là chất xám của các chuyên gia. Việt Nam muốn “sánh vai với các cường quốc năm châu”, trước tiên phải làm tốt chiến lược “trồng người” theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chỉ có phát triển giáo dục, phát triển NL sẵn có trong mỗi con người, chúng ta mới có thể đi tắt, đón đầu và phát huy thế mạnh của con người Việt Nam (yêu nước, ham học, thông minh, sáng tạo,...) để xây dựng và phát triển đất nước. Tư tưởng Hồ Chí Minh về vai trò của giáo dục trong việc phát huy nhân tố con người là kim chỉ nam để Đảng và Nhà nước ta xây dựng đường lối giáo dục và đào tạo trong tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa của đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Chương 1, Điều 5, khoản 2 của **Luật Giáo dục** nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (bổ sung năm 2009, theo văn bản 44/2009/QH12) đã chỉ rõ: *“Phương pháp giáo dục phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của học sinh; bồi dưỡng cho học sinh NL tự học, khả năng thực hành, lòng say mê học tập và ý chí vươn lên”*. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, bên cạnh những thành tựu, kết quả đã đạt được thì ngành giáo dục còn đó những mặt chưa như mong đợi. Nội dung, chương trình, phương pháp giáo dục còn chậm đổi mới, chậm hiện đại hóa, thiếu tính thực tiễn, chưa thật gắn chặt với đời sống xã hội và lao động nghề nghiệp; chưa thực sự phát huy tính sáng tạo, NL của HS. Do áp lực của thi cử nên tình trạng dạy học theo hướng nhồi nhét kiến thức vẫn còn khá phổ biến. Thầy trò làm việc theo lẽ lối giáo điều, sách vở, coi nhẹ thực hành dẫn đến HS chưa phát huy được các NL của mình ...